

Dodatek č. 4 k ŠVP ZV

Název vzdělávacího programu: **Škola mnoha možností – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání**

Upravený ŠVP ZV se zapracovanými změnami v souladu s RVP ZV dle Opatření MŠMT

č.j.: MSMT-40117/2020-4

Předkladatel: **Základní škola a mateřská škola Proseč, okres Chrudim, IČO: 75018772**

IZO: 102 142 564 REDIZO: 650 051 653

Adresa školy: **Základní škola a mateřská škola Proseč, Rybenská 260, 539 44 Proseč**

Telefon: **469 321 291**

E- mail: **skola@zsprosec.cz**

Webové stránky: **www.zsprosec.cz**

Zřizovatel: **Město Proseč, náměstí Dr. Tošovského 18, 539 44 Proseč**

Telefon: **469 321 137**

E-mail: **mesto@prosec.cz**

Webové stránky: **www.mestoprosec.cz**

Koordinátor ŠVP ZV: Mgr. Lenka Tomášková

Ředitelka školy: Mgr. Romana Pešková

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2026

Dodatek k ŠVP ZV č. 4 projednán Radou školy dne 27. 8. 2026 a zapsán pod č. j. ZŠ - 226/26 - VZ

Tímto dodatkem se upravují některé části stávajícího dokumentu ŠVP ZV Škola mnoha možností ZŠ a MŠ Proseč, okres Chrudim platného od 1. 9. 2022 a projednaného Radou školy dne 31. 8. 2022, který je zapsán pod č. j. ZŠ - 463/22 - VZ. Tento dodatek je v souladu se zněním upraveného RVP ZV dle Opatření MŠMT č. j.: MSMT-40117/2020-4.

.....
Mgr. Romana Pešková, ředitelka školy

.....
razítko školy

Úpravy

- 1) Od školního roku bude osobnostně sociální výchova ve 3. a 4. ročníku vyučována dle tohoto dodatku. Změna se dotkla i cílového zaměření oblasti.**

Příloha

Osobnostně sociální výchova - 1. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

V předmětu osobnostně sociální výchova je realizováno průřezové téma Osobnostně sociální výchova. Vyučuje se 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Předmět je povinný pro všechny žáky.

Vzdělávací oblast předmětu

- 1) Osobnostní rozvoj
- 1.1) Rozvoj schopností poznávání (OSV – 1.1)
- 1.2) Sebepoznání a sebepojetí (OSV – 1.2)
- 1.3) Seberegulace a sebeorganizace (OSV – 1.3)
- 1.4) Psychohygiena (OSV – 1.4)
- 1.5) Kreativita (OSV – 1.5)
- 2) Sociální rozvoj
- 2.1) Poznávání lidí (OSV – 2.1)
- 2.2) Mezilidské vztahy (OSV – 2.2)
- 2.3) Komunikace (OSV – 2.3)
- 2.4) Kooperace a kompetice (OSV – 2.4)

- 3) Morální rozvoj
- 3.1) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (OSV – 3.1)
- 3.2) Hodnoty, postoje, praktická etika (OSV – 3.2)

Časová dotace

1. - 3. ročník 1 hodinu týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC
- školní areál
- prostory mimo školu

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět osobnostně sociální výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty, protože tématické okruhy PT Osobnostně sociální výchova jsou zařazeny i do dalších vyučovacích předmětů.

Průřezová témata

- VDO – 1 Občanská společnost a škola
- VDO – 2 Občan, občanská společnost a stát
- VDO – 3 Formy participace občanů v politickém životě
- VDO – 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- VMEGS – 2 Objevujeme Evropu a svět
- VMEGS – 3 Jsme Evropané
- MuV – 1 Kulturní difference
- MuV – 3 Etnický původ
- MuV – 4 Multikulturalita
- MuV – 5 Princip sociálního smíru a solidarity

- EV – 4 Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu osobnostně sociální výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- aby je práce bavila a bavila i učitele (zařazováním modelových scének, vytvářením názorných pomůcek atd.)
- postup od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému, od školy, přes obec, region, vlast až k Evropě a světu.
- uplatnit získané poznatky v běžném životě ve škole i mimo ni
- pracovat s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, tisku atd.)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu.
- být odpovědní za svou práci a učení.
- prezentovat výsledky své práce
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytvářet kritéria
- účastnit se situací, ve kterých každé dítě může zažít úspěch
- dojít k řešení a závěrům sami

Kompetence k řešení problému

- plnění úkoly, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů
- motivaci problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí (prostředí školy, obce)
- porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků
- obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty a být zodpovědný za svá rozhodnutí
- rozvíjení schopnosti problém rozpoznat, pojmenovat ho ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr
- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- cvičit vhodnou komunikaci se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu (scénky, modelové situace, v praxi)
- výběr širokospektrálních odpovědí na otevřené otázky
- tvorbu smysluplných otázek a odpovědí
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- komunikaci mezi žáky různých ročníků (dotazníky, ankety mezi žáky jiných ročníků k problematice učiva Vko)

- výstižnou formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- rozvíjet orientaci se v textu, třídit informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- vzájemnou komunikaci k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem
- shromažďování informací z různých zdrojů (knihy, tisk, TV, rozhlas internet)
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování
- využití kooperativního učení a spolupráce při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- vzájemné učení
- poznávání různých sociálních rolí na praktických cvičeních a modelových situacích
- střídání rolí při skupinové práci
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet svou schopnost empatie, upevňovat přátelské vztahy
- ke spolupráci a tvořivé práci využívat zajímavé metody – myšlenkové mapy, brainstorming...
- rozvíjení respektu k práci a úspěchu druhých

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování, na která navazuje školní řád atd.
- uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání
- rozvoj tolerance a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem
- uplatňování jejich práv, ale zároveň plnění povinností
- prostřednictvím školního parlamentu se spolupodílet chodu školy (vznášet návrhy, dotazy, připomínky atd. a žádat na ně odpověď)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáky k:

- ke zlepšení schopnosti dětí rozpoznat silné stránky osobnosti, uvědomění, jak mohou svými silnými stránkami přispívat ve školním kolektivu i v rodině, hledání cesty, jak pečovat o druhé a jak navazovat a udržovat přátelské vztahy.
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- ke zlepšení schopnosti dětí rozpoznat různé emoce a určit strategie, jak se s nimi vypořádat, mluvit o způsobech, jak převzít odpovědnost za své vlastní činy.
- ke zlepšení schopnosti žáků hovořit o svých pocitech a naslouchat ostatním lidem
- ke zlepšení schopnosti žáků vytvářet přátelské vztahy (bez genderových rozdílů) a vyrovnat se s odmítnutím a osamělostí
- ke zlepšení schopnosti žáků řešit konflikty
- ke zlepšení schopnosti žáků vyrovnat se se změnou nebo ztrátou.
- k dosažení vyšší úrovně sebepoznání (co mám a nemám rád, jaké jsou mé silné stránky), k rozvoji povědomí o pozitivních a negativních genderových normách, k umění zpochybnit negativní genderové normy a naučit se vážit si odlišnosti.
- k pochopení genderově podmíněného násilí jako nespravedlivého a zraňujícího chování založeného na představách o tom, co znamená být chlapcem nebo dívkou.
- k poznání způsobů, jak se může genderově podmíněné násilí projevovat verbálně, fyzicky nebo psychicky a uvědomění si dopadů takového chování.
- k dovednosti používat asertivní strategie na obranu před genderově podmíněným násilím a strategie vyhledání pomoci.
- k dovednosti používat různé strategie podle situací, se kterými se musí vyrovnat a k dovednosti požádat si o pomoc dospělé nebo

vrstevníky

Očekávané výstupy

Na konci 1. období základního vzdělání žák:

- rozpozná základní emoce a určí způsoby, jak se s nimi vyrovnat
- hovoří o svých pocitech a naslouchá ostatním lidem
- rozpozná a umí navazovat přátelské vztahy a používá osvojené strategie k vyrovnání se s pocitem odmítnutí a osamělosti
- identifikuje konflikt a vybere způsob k jeho řešení
- přijímá ztrátu a změnu jako nedílnou součást běžného života a hledá způsoby, jak se s těmito situacemi vyrovnat
- používá různé strategie k vyrovnání se s obtížnými situacemi
- hledá cesty, jak pečovat o druhé a jak udržovat přátelské vztahy

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor:	Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět:	Osobnostně sociální výchova
Období – ročník:	1. období – 3. ročník

Dílčí výstupy	Odkazy OVO	Učivo	Přesahy a vazby	Poznámky
---------------	---------------	-------	-----------------------	----------

[illegible]

• uvědomuje si a popisuje, jaké skutky v něm vyvolávají pocit hrdosti nebo úspěchu. • určí silné stránky, které jsou klíčové ve školním prostředí. • popisuje, jak může využít své silné stránky ve prospěch kamarádů a členů rodiny. • • osvojuje si strategie, které mu pomohou rozhodnout, kdo při hře začíná. • diskutuje o negativních pocitech, které může prožívat, když prohraje, a o silných stránkách, které mu pomohou tyto pocity zvládnout. • poznává rozdíl mezi uklidňujícími a povzbuzujícími strategiemi zvládání náročných situací a mluví o tom, které strategie v dané situaci využije. • mluví o situacích, které mohou vyvolávat strach. • vybírá strategie zvládání náročných situací, které mu		Zvládání náročných situací		
---	--	--	--	--

• hledá možné zdroje pomoci. • • • prostřednictvím kooperativní hry rozvíjí schopnost sebeovládání. • společně s učitelem formuluje svými slovy definici slova stres. • uvědomuje si, jak se stres projevuje v jeho těle. • rozpozná situace, které mohou vyvolávat stres. • určuje své oblíbené strategie, které mu pomáhají se vypořádat se stresem, strachem a hněvem. • procvičuje si relaxační techniky. • navrhuje způsoby, jak se zbavit stresu. • uvědomuje si, že jsou cesty a strategie, jak se uklidnit a uvolnit. • • žák při hře spolupracuje. • osvojuje si dovednosti vzájemné pomoci. • procvičuje různé způsoby poskytování pomoci kamarádům a spolužákům.		Vyhledání pomoci		
---	--	--------------------------------	--	--

• diskutuje o typech situací, ve kterých by bylo nejlepší vyhledat pomoc dospělého. • chápe, jak je důležité si o pomoc říct vhodným způsobem a dobře problém pojmenovat. • uvědomuje si, které osoby ve svém životě může požádat o pomoc. • • uvědomuje si, že jeho zájmy mohou být rozmanité. • porovnává, v čem se jeho preference podobá nebo liší od preferencí jeho vrstevníků. • chápe, že pro posílení odolnosti je důležité mít různé dovednosti a silné stránky. • uvědomuje si, že znalost vlastních i cizích zájmů a preferencí může zlepšit způsob, jakým spolupracujeme a hrajeme si. • popisuje, jak se lidé nálepkují a škatulkují, uvědomuje si, že není v pořádku dávat lidem nálepky. • uvědomuje si, že jeho gender by neměl určovat ani omezovat druh sportu a aktivit, které ho baví.		Gender a identita		
		Pozitivní vztahy		

• určuje, které z jeho silných stránek mohou pomoci k řešení situace, kdy se lidé snaží omezovat jeho zájmy na základě genderových stereotypů. • • rozumí tomu, jak nám pravidla při hraní her pomáhají. • uvědomuje si, že neférová hra nebo porušení pravidel může vést ke konfliktu. • uvědomuje si, že hrát férově a přátelsky je stejně důležité pro chlapce i dívky. • ovládá dovednosti, které potřebuje k budování vztahů založených na vzájemné úctě. • učí se přátelskému chování, které může uplatňovat v komunikaci ve třídě i na hřišti. • uvědomuje si, jaké emoce mohou mít lidé, kteří jsou svědky nebo obětí genderově podmíněného násilí. • uvědomuje si, že opakem násilí je vstřícná a na vzájemné úctě založená spolupráce.				
--	--	--	--	--

• osvojuje si a předvede strategie, které mohou jeho vrstevníci použít k respektujícímu řešení problémů. • naučí se, jak vyjádřit, že se jim nelíbí, jak se druzí chovají k jejich tělu. • naučí se, jak si zajistit bezpečí nebo pomoc v případě násilí nebo nevhodných forem osobního kontaktu				
--	--	--	--	--

Osobnostně sociální výchova - 2. období

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

V předmětu osobnostně sociální výchova je realizováno průřezové téma Osobnostně sociální výchova. Vyučuje se 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Předmět je povinný pro všechny žáky.

Vzdělávací oblast předmětu

- 1) Osobnostní rozvoj
- 1.1) Rozvoj schopností poznávání (OSV – 1.1)
- 1.2) Sebepoznání a sebepojetí (OSV – 1.2)
- 1.3) Seberegulace a sebeorganizace (OSV – 1.3)
- 1.4) Psychohygiena (OSV – 1.4)
- 1.5) Kreativita (OSV – 1.5)

- 2) Sociální rozvoj
- 2.1) Poznávání lidí (OSV – 2.1)
- 2.2) Mezilidské vztahy (OSV – 2.2)
- 2.3) Komunikace (OSV – 2.3)
- 2.4) Kooperace a kompetice (OSV – 2.4)
- 3) Morální rozvoj
- 3.1) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (OSV – 3.1)
- 3.2) Hodnoty, postoje, praktická etika (OSV – 3.2)

Časová dotace

4. - 5. ročník 1 hodinu týdně

Místo výuky

- třídy
- učebna PC
- školní areál
- prostory mimo školu

Mezipředmětové vztahy

Vyučovací předmět osobnostně sociální výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty, protože tématické okruhy PT Osobnostně sociální výchova jsou zařazeny i do dalších vyučovacích předmětů.

Průřezová témata

- VDO – 1 Občanská společnost a škola
- VDO – 2 Občan, občanská společnost a stát
- VDO – 3 Formy participace občanů v politickém životě

- VDO – 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
- VMEGS – 2 Objevujeme Evropu a svět
- VMEGS – 3 Jsme Evropané
- MuV – 1 Kulturní difference
- MuV – 3 Etnický původ
- MuV – 4 Multikulturalita
- MuV – 5 Princip sociálního smíru a solidarity
- EV – 4 Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučování pro rozvoj klíčových kompetencí

Ve vyučovacím předmětu osobnostně sociální výchova využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- aby je práce bavila a bavila i učitele (zařazováním modelových scének, vytvářením názorných pomůcek atd.)
- postup od lehčího k složitějšímu, od známého k neznámému, od školy, přes obec, region, vlast až k Evropě a světu.
- uplatnit získané poznatky v běžném životě ve škole i mimo ni
- pracovat s informacemi (texty, obrazové materiály, přehledy s využitím internetu, tisku atd.)
- organizovat si svou práci a dokončovat ji v dohodnuté kvalitě a termínu.
- být odpovědní za svou práci a učení.
- prezentovat výsledky své práce
- hodnocení a sebehodnocení, spoluvytvářet kritéria
- účastnit se situací, ve kterých každé dítě může zažít úspěch
- dojít k řešení a závěrům sami

Kompetence k řešení problému

- plnění úkoly, které je možno řešit různými postupy a kde lze kombinovat informace z různých zdrojů
- motivaci problémovými úlohami z praktického života a bezprostředního okolí (prostředí školy, obce)
- porovnávání nalezených řešení, jejich podobných i odlišných znaků
- obhajovat různá řešení problému, opírat svá tvrzení o argumenty a být zodpovědný za svá rozhodnutí
- rozvíjení schopnosti problém rozpoznat, pojmenovat ho ve všech jeho fázích, rozlišit důležité od nepodstatného a umět vyvodit závěr

- řešit problémy společně a učit se navzájem (např. v projektech, skupinách, dvojicích)

Kompetence komunikativní

- cvičit vhodnou komunikaci se spolužáky, s učiteli i ostatními dospělými ve škole i mimo školu (scénky, modelové situace, v praxi)
- výběr širokospektrálních odpovědí na otevřené otázky
- tvorbu smysluplných otázek a odpovědí
- obhajovat vhodnou formou své názory a výsledky své práce, respektovat názory jiných
- komunikaci mezi žáky různých ročníků (dotazníky, ankety mezi žáky jiných ročníků k problematice učiva Vko)
- výstižnou formulaci sebehodnocení a hodnocení spolužáků
- rozvíjet orientaci se v textu, třídít informace a vlastními slovy formulovat hlavní myšlenky
- vzájemnou komunikaci k danému problému, vyjádření myšlenky a názoru kultivovaným ústním i písemným projevem
- shromažďování informací z různých zdrojů (knihy, tisk, TV, rozhlas internet)
- rozvoj slovní zásoby a spisovného vyjadřování
- využití kooperativního učení a spolupráce při vyučování i mimo něj

Kompetence sociální a personální

- respektování společně dohodnutých pravidel
- práci ve skupinách, ve dvojicích, práci v týmu
- vzájemné učení
- poznávání různých sociálních rolí na praktických cvičeních a modelových situacích
- střídání rolí při skupinové práci
- vážit si sami sebe a zároveň respektovat a tolerovat ostatní, rozvíjet svou schopnost empatie, upevňovat přátelské vztahy
- ke spolupráci a tvořivé práci využívat zajímavé metody – myšlenkové mapy, brainstorming...
- rozvíjení respektu k práci a úspěchu druhých

Kompetence občanské

- společně stanovovat pravidla chování, na která navazuje školní řád atd.
- uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání
- rozvoj tolerance a ohleduplnosti k ostatním lidem, k jejich kulturním, náboženským a sociálním odlišnostem
- uplatňování jejich práv, ale zároveň plnění povinností
- prostřednictvím školního parlamentu se spolupodílet chodu školy (vznášet návrhy, dotazy, připomínky atd. a žádat na ně odpověď)

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáky k:

- uvědomění si všudypřítomnosti neverbální komunikace.
- k seznámení s jednotlivými prvky neverbální komunikace a jejich významem
- k uvědomění a ovládání projevů svého těla a uvědomění a vnímání projevů neverbální komunikace u druhých při vzájemné komunikaci.
- k osvojení dovednosti chválit druhé a přijímat pochvalu od druhých a reagovat na ní.
- k seznámení s pojmy - svědomí, pocity viny a odpuštění a k osvojení dovednosti odpuštění v různých životních situacích prostřednictvím skutečných příběhů.
- k rozvoji povědomí o významu slova handicap, k rozlišování jednotlivých znevýhodněních a prohlubovat schopnost úcty a pozitivního postoje ke znevýhodněným spoluobčanům.
- k seznámení s pojmem empatie.
- k dovednosti se vcítit do pocitů druhých, učit se vyhodnocovat a chápat reakce druhých.
- k osvojení principů přátelství a poznání, že empatie je důležitá sociální dovednost pro přátelské přijetí druhých.
- k ujasnění pojmu soucit a seznámení s tím, jak lze soucit vědomým nácvikem zdokonalovat a stávat se tak vnímavějším k sobě i ke svému okolí.
- k pochopení významu pojmu vzor jako příkladu správného chování či jednání.
- k uvědomění pozitivních vzorů v jejich nejbližším okolí.
- k dovednosti jejich vzory prezentovat a identifikovat a rozlišovat reálné a nereálné vzory.
- k seznámení s pro ně důležitou rolí médií při identifikaci žáků se vzory.

- k uvědomění důležitosti asertivního chování v běžném životě.
- k seznámení s asertivními zásadami a upevnění dovednosti vyjádřit svůj názor na různé oblasti života.
- k uvědomění přítomnosti manipulativního jednání v mezilidské komunikaci a k dovednosti takovému jednání bránit přiměřeně svému věku.
- k zvládnutí dovednosti říci NE.
- uvědomění si, jaký vliv mají ostatní lidé, situace a dění kolem nich na jejich emoce
- zjištění, jak silné a hluboké mohou být jejich emoční reakce
- zkoumání a zjišťování, jak úspěch, výzvy i neúspěchy posilují jejich silné stránky
- určení vlastních silných stránek, které chtějí rozvíjet
- pochopení, co přispívá k pozitivním vztahům ve školním kolektivu, doma i v komunitě
- rozpoznávání komunikační dovednosti podporující dobré vztahy
- dovednosti popsat charakteristiky spolupracujícího chování a rozpoznat tyto charakteristiky při skupinových aktivitách
- dovednosti rozpoznat a popsat strategie ke zvládnutí emocí v mnoha různých známých i neznámých situacích
- seznámení se se širokou škálou účinných strategií zvládnutí náročných situací
- seznámení se a aktivnímu používání technik pro sebezklidnění
- rozpoznávání komunikačních dovedností potřebných ke zlepšení vztahů v určitých skupinách lidí a pro určité účely
- poznání a popsání charakteristiky kooperativního chování a kritéria, která jim pomohou rozpoznat kooperativní chování při skupinových aktivitách v třídním kolektivu
- podílení se na skupinových rozhodnutích a předvídání jejich důsledků v různých situacích
- nácviku různých strategií řešení konfliktů a k dovednosti vyjednat pozitivní řešení problémů

- diskuzi o vedení druhých a poznání toho, kdy je vhodné tuto roli přijmout
- popsání a použití strategií, které mohou být užitečné v situacích, v nichž se žák cítí nepříjemně nebo v ohrožení
- seznámení se se strategiemi ke zvládnutí fyzických, společenských a emočních změn
- porozumění, jak jim sebeovládání a schopnost nastavit si cíle pomáhají při učení, zvládnutí změn a náročných situací
- nácviku komunikačních dovedností nutných k vyhledání pomoci nebo užitečných k tomu, aby mohli poskytnout pomoc svým vrstevníkům
- nácviku různých strategií řešení konfliktů a postupů vyhledání pomoci

Očekávané výstupy

Na konci 2. období základního vzdělání žák:

- rozliší základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, dokáže připustit svůj omyl a dohodnout se na společném postupu řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách
- chápe, že změny k životu patří a že novým okolnostem je možné se úspěšně přizpůsobit
- ví, co může udělat, aby se v situacích, které nemůže změnit, cítil lépe nebo aby se tak cítili druzí
- používá různé postupy, které mu pomáhají vyrovnat se zklamáním
- vyjadřuje své obavy a používá postupy k vyrovnání se s vlastními obavami a dokáže nabídnout pomoc i druhým
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení
- uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení.

- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně
- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy
- svým chováním přispívá k dobrým mezilidským vztahům ve třídě i mimo ni
- uvědomuje si hodnoty spolupráce a pomoci, hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- uvědomuje si mravní rozměry různých způsobů lidského chování

Vzdělávací oblast:	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor:	Člověk a jeho svět
Vzdělávací předmět:	Osobnostně sociální výchova
Období – ročník:	2. období – 4. ročník

• • vnímá důležitost asertivity pro svůj život. • dokáže rozlišit vhodnost nabídky k aktivitě, především od svých vrstevníků. • reaguje asertivně na nevhodné nabídky k aktivitě. • uvědomuje si existenci manipulativního jednání kolem sebe. • ovládá techniku odmítání.				
---	--	--	--	--